

MELCHIOR SIKORA - VUJEK MANĚK

Pan Melchior, zvaný Vujek Maněk, je po rodičích Polák. Sám se ale narodil na československém území v roce 1937, kam jeho rodiče přišli za prací. Právě národnost v jeho životě hrála zásadní roli, během života se musel potýkat s nejistotou, jaký bude osud polské menšiny v oblasti Karvinska, a to jak za války, tak po ní.

Na Těšínsku to byl takový kompot Čechů, Poláků, Němců, Židů... Prostě po válce i za války, Židé už byli pryč, protože ty Němci hned odstranili, ale za války, jsme měli německé kamarády, když maminku zavřeli, tak nám děckám ti Němci, zdejší Němci pomáhali, a já nemůžu říct, protože Němci nebyli všichni fašisté. Takoví Kretkové nebo Kocůrkové, to byli Němci a pomáhali nám, takže já o těch lidech mluvím jen v dobrém. Takže když v pětáctýřicátém přišli Rusi, tak museli mít na rukávech N. Když to moje maminka prostě zjistila, tak hned zašla za jedním pánem, který uměl perfektně rusky a vzali jsme hned tu paní Kretkovou a pana Kretka, zatáhli je tam na tu vachtu, kde byli Sověti a hned zajistili, aby jim museli dát, dostali bumážku, že nemusí nosit ty ENKA.

(6:30-7:49)

STŘIH)

„Komunisti, když chtěli v čtyřicátém sedmém vyhrát volby, tak se obrátili na Poláky, zaručili jim, že když oni vyhrají volby, tak žádné nepůjde do Polska, žádné Poláky do Polska vyvážet nebudou.“
(9:51-9:58)

Přestože Poláci v jistou chvíli byli jako národnostní menšina žádoucí, právě národnost přinášela panu Melchiorovi rozdílné vidění událostí v Československu, možná to bylo dáno i tím, že měl strýce, bývalého vojáka polské zahraniční armády, v Londýně, také část členů jeho rodiny měla zkušenosti s děním v Polsku, takže ke změnám v Československu byl obezřetný.

To je takový paradox, já jsem v té době chodil na průmyslovku, na Horní (hornickou) průmyslovku v Karviné, a to od prvního první 1968 se uvolnila situace, Dubček nastoupil jako první tajemník. Tak ve škole jsem myslel, že to nevydržím. Ve škole se to projevilo tím způsobem, že my budeme vzorem v Evropě. Na nás se Všichni budou dívat, jak děláme Socialismus s lidskou tváří. Já jako jediný jsem říkal: Hoši, nevěřte tomu, co se děje, musíte přemýšlet, ne hned, že to uděláme, nic neuděláme, Brežněv je schopen vyvolat třetí světovou válku, protože my jsme tvrdili, že hned vystoupíme z Varšavské smlouvy, budeme neutrální. Já říkám: „Brežněv je schopen vyvolat třetí světovou válku, než něco připustit v takové době.“ Tak mě posílali do Polska“ (15:48-16:59)

Jazyky pro něj byly strašně důležité, angličtinu se začal učit už v Československu, také díky jazykům se neztratil v různých koutech světa. Například, když jel za svým strýcem do Anglie...

Tam jsem se naučil natolik, že jsem se domluvil, a to je důležité, německy taky ještě umím, protože jsem chodil rok a půl do německé školy, takže ještě si něco pamatuji, polsky, česky, slovensky, rusky se domluvit. A když jsme jednou byli v Anglii s manželkou, tak tam byla jedna paní, která utekla ze

Sovětského svazu v osmnáctém nebo sedmnáctém roce, její rodiče prostě Sověti vyvraždili a ona utekla do Francie, tam prostě se vdala, a když vypukla válka, tak odešla do Anglie, její manžel byl letec, ten zahynul, no a ta paní tam byla a ti Angličané a Poláci se tam shlukovali, tak mě pozvali na takové posezení, tam bylo asi patnáct lidí a ta paní tam také byla, a když jsme rozmlouvali po našem, po polsku, po šlonsku, tak ona se na nás dívala tak.. Strýc říkal, že ta paní je Ruska a já se zeptal:

“А ты говоришь по русски?” A ona: “Да я говорю, я русский.”

A všichni se začali dívat, viděli, že se domluví anglicky, domluví se polsky, česky a rusky, tak se ptá ten jeden strýc: “A co on dělá?” “On pracuje v dole.”

Návštěva Anglie (31:15–32:20)(32:45)

Nebo když nastupoval do taxíku v USA...

Were are you from, jak jsme jeli. I come from Czech republic. You are Czech? No, I am Pole. Are you Pole? And how is it, that you a Pole and you live in the Czech republic? A jaktože ty jsi Ind nebo z Pákistánu a jsi ve Spojených státech? A on se smál. You are right, you are right. No ale přišlo, bylo šest hodin večer, a dojeli jsme na letiště. Poprvé v životě jsem byl v takové situaci, kdy jsem byl v úplně cizím městě, na nikoho jsem se nemohl obrátit. Já jsem byl tak spokojen, že jsme dojeli na to letiště, že jsem měl zaplatit dvacet pět dolarů, já jsem měl jenom samé padesátidolarovky. Já jsem vytáhl padesát dolarů, dal jsem to jemu. Moment. No, It is all right. Are you sure? Yes, I am! Oh, Polish are good people.

Placení dolary (28:40–29:53)

Přes všechny tyto prožitky Pan Melchior nikdy nezapomněl na své kořeny, dodnes říká:

„Bez tradic není budoucnosti.“ (21:04)